མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར།

藏文版

སྤྱི་ལོ་2024ལོ་ཟླ་4ཚེས་9གཟའ་མིག་དམར། བོད་ཤིང་འབྲུག་ལོ་ཟླ་༣ཚེས་༡དེ་རིང་པར་ངོས་4 འདོན་ཐེངས་5035

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་4ཚེས་7ཉིན་གློག་་་་
འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།ཉེ་ཆར།ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་གཞུང་དོན་་་་་་་་
ཐིང་གིས《ཏང་ཡོངས་སུ་ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སློབ་གསོ་སྤེལ་
རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་བརྡ་ཐོ》（གཤམ་དུ《བརྡ་ཐོ》ཞེས་བསྡུ་རྒྱུ）བཀྲམ་པ་རེད།
《བརྡ་ཐོའི》ནང་།བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པའི《ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་་་་་་་་
ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་སྲོལ་ཡིག》（གཤམ་དུ《སྲོལ་ཡིག》ཅེས་་་
བསྡུ་རྒྱུ）སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་གཏིང་ཟབ་བྱ་ཆེད།ཏང་ཀྲུང་་་་་་
དབྱང་གི་མོས་མཐུན་ཐོབ་པ་བརྒྱུད།2024ལོའི་ཟླ་4པ་ནས་7པའི་་
བར་ཏང་ཡོངས་སུ་ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སློབ་གསོ་སྤེལ་རྒྱུ་་་་་་
རེད།
《བརྡ་ཐོའི》ནང་ཁ་གསལ་བསྟན་དོན།ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དུས་་་་་་་་་་
རབས་གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་་་་་་་་་་་་
དགོངས་པ་མཛུབ་ཁྲིད་དུ་བྱེད་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་ཏང་ཡོན་དང་་་་་
ལས་བྱེད་པ་ཁག་གཅིག་གིས་ཏང་གི་སྒྲིག་སྲོལ་དང་ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་་་
ལ་སྣང་ཆེན་མི་བྱེད་པ་དང་།རྒྱུས་མངའ་མེད་པ།ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་་་་
སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ།ཏང་ཡོན་དང་་་་་
ལྷག་པར་དུ་ཏང་ཡོན་འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པ་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས《སྲོལ་་་་་
ཡིག》སློབ་སྦྱོང་ནན་ཏན་བྱས་ནས་སྒྲིག་ཁྲིམས་སློབ་སྦྱོང་དང་།སྒྲིག་་་་་
ཁྲིམས་ཤེས་རྟོགས།སྒྲིག་ཁྲིམས་གསལ་རྟོགས།སྒྲིག་ཁྲིམས་ནན་སྲུང་་་
བཅས་བྱེད་པ་དང་།ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་སྒྲིག་ལམ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་པ་་
གསལ་པོ་ཤེས་པར་བྱེད་པ།གང་ཞིག་བྱེད་རུང་བ་དང་གང་ཞིག་བྱེད་་་
མི་རུང་བ་གསལ་པོ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ།སྒྲིག་སྲོལ་དང་སྒྲིག་ཁྲིམས་་་་་་་
བསྲུང་རྒྱུ་སེམས་ལ་བརྟན་པོར་ཟུག་པ་དང་ཕྱིའི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཚད་་་་་་་་་་་
གཞིར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ།སྔར་ལས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་་་་
འདུ་ཤེས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་།རང་ངོས་གཅུན་སྡོམ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་་་
རུ་གཏོང་བ།སྔོན་འགོག་ནུས་པ་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ངེས་་་་་་
ཤུགས་དང་། སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་ངེས་ཤུགས།ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ངེས་ཤུགས།
རུལ་འགོག་གི་ངེས་ཤུགས་བཅས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་་་་་་་་
གསུམ་དུ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང་། སྤྱོད་གཙང་།འགན་འཁུར་་་་་་་་

ཕོད་པ་བཅས་བྱེད་དགོས།
《བརྡ་ཐོའི》ནང་ནན་བཤད་བྱས་དོན།ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་སློབ་་
སྦྱོང་སློབ་གསོ་དེ་རྒྱུན་དུ་མཉམ་འདྲེས་དང་རྒྱུན་དུ་དམ་འཛིན་ཐུབ་་་་་་་
པར་སྣང་ཆེན་བྱེད་དགོས་ཤིང་།ཇི་མ་ཇི་བཞིན་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་་་་་
དང་། སྒེར་གྱི་རང་སྦྱོང་དང་གཅིག་སྡུད་སློབ་སྦྱོང་ཟུང་འབྲེལ་མཐའ་་་་
འཁྱོངས་བྱེད་པ།ཏང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་།རྩ་འཛུགས་་་་
ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས།སྤྱོད་གཙང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས།མང་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས།
ལས་ཀའི་སྒྲིག་ཁྲིམས།འཚོ་བའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་བཅས་ལ་དམ་པོར་དམིགས་
ཏེ་བགྲོ་གླེང་བྱས་ནས《སྲོལ་ཡིག》སེམས་ལ་ཟུག་པར་སྐུལ་འདེད་་་་་་་་་་་་
གཏོང་དགོས།ཉེན་བརྡའི་སློབ་གསོར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་།སྒྲིག་
འགལ་གྱི་དཔེ་མཚོན་གྱོད་དཔེར་དབྱེ་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ།ཉེ་་་་་་་་
འགྲམ་དུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་དྲངས་ནས་ཉེ་འགྲམ་གྱི་མིར་སློབ་གསོ་གཏོང་་་
བར་དོ་སྣང་བཅས་བྱས་ནས།ཏང་ཡོན་དང་ལས་བྱེད་པ་རྨོངས་་་་་་་་་་་་
གཉིད་ལས་སད་པ་དང་།མཐའ་ཚད་གསལ་པོ་རྟོགས་པ།གུས་སྐྲག་་་་
ཡོད་པ་བཅས་བྱེད་དགོས།གསལ་འགྲེལ་དང་གསོ་སྦྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་
བརྒྱབ་ནས《སྲོལ་ཡིག》ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་ལེན་པ་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་་
ཟབ་ཏུ་གཏོང་དགོས།2024ལོའི་ལོ་འཁོར་གྱི་རྫོང་དང་ཁྲུའུ་རིམ་པ་་་
ཡན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚན་ཁག་གི་དམངས་གཙོའི་འཚོ་བའི་ཚོགས་འདུ་་་་་་་་
དང་གཞི་རིམ་ཏང་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་རྩ་འཛུགས་འཚོ་བའི་ཚོགས་འདུའི་་་་་
ཐོག《སྲོལ་ཡིག》སློབ་སྦྱོང་དང་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བསྡུར་ཞིབ་་་་་་་
བཤེར་གྱི་ནང་དོན་གལ་ཆེན་དུ་བརྩི་དགོས།
《བརྡ་ཐོའི》ནང་།རིམ་ཁག་ཏང་ཨུད（ཏང་ཙུའུ）ཀྱིས་ཏང་གི་་་་་
སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སློབ་གསོ་སྤེལ་རྒྱུ་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་་་་་་
གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་ནས་སྒྲིག་འཛུགས་ལག་བསྟར་ཞིབ་ཚགས་་་་་
བྱས་ཏེ།དོན་འཁྱོལ་ལ་ལྟ་སྐུལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་།
དྲིལ་བསྒྲགས་ཁྲིད་སྟོན་གྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པ་དང་ཕྱི་ཚུལ་རིང་་་་་་
ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས“རིམ་དམའི་དམར་པོ་་་་་་
དང་རིམ་མཐོའི་ནག་པོ”བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས་པའི་བླང་བྱ་བཏོན་་
ཡོད།

ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་གཞུང་དོན་ཐིང་གིས《བརྡ་ཐོ》བཀྲམ་པ།

ཏང་ཡོངས་སུ་ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སློབ་གསོ་སྤེལ་རྒྱུ་ཡིན་པ།

སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་2020ལོའི་ཟླ་9པར་ཧུའུ་ནན་་་
དུ་རྟོག་ཞིབ་གནང་སྐབས“ཐོན་ལས་གྲུབ་ཆ་ལེགས་སྒྲིག་རིམ་སྤོར་ལ་་
གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ངང་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང་།ལེགས་ལྡན་ཐོན་་་་
ལས་འཕེལ་རྒྱས་མགྱོགས་སུ་གཏོང་བ།ཐོན་ལས་ཀྱི་རྨང་གཞི་བརྟན་་
དུ་ཤུགས་ཆེན་གཏོང་བ།ཐོན་ལས་འཁོར་འབྲེལ་དེང་རབས་ཅན་ལ་་
སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་དགོས”ཞེས་ནན་བཤད་གནང་་་་་་་་་
ཡོད།
འདི་ལོའི་ཟླ་བ་3པར།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཧུའུ་་་་་་་
ནན་དུ་རྟོག་ཞིབ་གནང་སྐབས།“ལེགས་ལྡན་ཐོན་ལས་ལ་དམིགས་་་
ནས་ཐོན་ལས་ཀྱི་རྨང་གཞི་བསྐྱར་སྐྲུན་དང་ལག་རྩལ་སྒྲིག་ཆས་གལ་་་་
ཆེན་གྱི་འགག་སྒྲོལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་།སྔོན་ཐོན་གྱི་བཟོ་་་་་་་
སྐྲུན་ལས་རིགས་མུ་མཐུད་རྒྱ་སྟོབས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།ཐོན་ལས་རྩེར་་་་
སོན་ཅན་དང་།རིག་ནུས་ཅན།ལྗང་མདོག་ཅན་བཅས་ཀྱི་འཕེལ་་་་་
རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་ཐོན་
ལས་ཚོགས་པ་གཏོད་དགོས”ཞེས་གསུངས་ཡོད།
སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་གསུང་བཤད་གལ་ཆེན་གྱི་་་་་་་་་་་་་་
དགོངས་དོན་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་གཏིང་ཟབ་བྱས་ནས།ཧུའུ་་་་་་་
ནན་གྱིས་བཟོ་ལས་ཅན་གསར་པར་སྐུལ་འདེད་ཤུགས་ཆེན་གཏོང་བ་་
དང་། སྔོན་ཐོན་གྱི་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཤུགས་རྒྱག་ས་གཙོ་བོར་་་་་་་་
བྱེད་པ།ཐོན་ལས་ཀྱི་འཕར་གཞི་གསར་པ་གསར་གཏོད་སྐུལ་སྤེལ་་་་་
དང་སྔོག་འདོན་བྱེད་པ།འཁོར་འབྲེལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་ཁ་
གསབ་བྱས་ནས་སྔོན་ཐོན་གྱི་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་ཐོན་ལས་ཚོགས་
པ་སྟོབས་ཆེར་གཏོང་བ།གྲངས་འཛིན་ནུས་སྤྲོད་ཀྱིས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་་
ལེགས་ཆ་གསར་པ་སྐྱེད་སྲིང་བཅས་བྱས་ཏེ་ལེགས་ལྡན་ཐོན་ལས་་་་་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་གང་མགྱོགས་བཏང་ཡོད།
རང་རྟེན་གསར་གཏོད་ནི་ཧུའུ་ནན་གྱི་སྔོན་ཐོན་བཟོ་སྐྲུན་ལས་་་
རིགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་སྟོབས་ཆེར་གཏོང་བའི་འགག་རྩའི་ལྷུ་ཚིགས་་་
ཤིག་རེད།གཞི་ཁྱོན་ཡན་གྱི་བཟོ་ལས་དང་ཁེ་ལས་ཀྱི་གསར་གཏོད་་་་
ཞིབ་འཇུག་གསར་སྤེལ་བྱེད་སྒོ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པར་སྐུལ་འདེད་་་་་
གཏོང་རྒྱུ་གཙོ་རྐང་དུ་བྱས་ནས།ཧུའུ་ནན་གྱིས་ཐོན་ལས་འཁོར་་་་་་་་་
འབྲེལ་གྱི་ཁྱབ་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཏེ་འཁོར་འབྲེལ་གསར་པ་གཏོད་པ་་་་་
དང་ཁེ་ལས་ཀྱི་ཚན་རྩལ་གསར་གཏོད་ཀྱི་བྱེད་པོའི་གནས་བབ་མཐོ་་་་
རུ་བཏང་བས། 2023ལོར་གཞི་ཁྱོན་ཡན་གྱི་བཟོ་ལས་དང་ཁེ་ལས་་་་
ཀྱི“ཡོད་པ་དྲུག”（མི་སྣ་ཡོད་པ་དང་།གཏོང་ཆ་ཡོད་པ།སྒྲིག་ཆས་་
ཡོད་པ།རྣམ་གྲངས་ཡོད་པ།ས་ཆ་ཡོད་པ།ལམ་ལུགས་ཡོད་་་་་་་་་་་་་
པ）ཞིབ་འཇུག་གསར་སྤེལ་སྒྲིག་གཞི་སྟོང་ལ་ཉེ་བ་མང་དུ་ཕྱིན་པ་་་་་་་་་
དང་། “རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པ་1དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པ་11”གི་བཟོ་སྐྲུན་་་་
ལས་རིགས་གསར་གཏོད་ལྟེ་གནས་དང“རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པ་76དང་་་་་
ཞིང་ཆེན་རིམ་པ་1392”ཀྱི་ཁེ་ལས་ལག་རྩལ་ལྟེ་གནས་ཀྱི་བཟོ་སྐྲུན་་་་
ལས་རིགས་ཀྱི་གསར་གཏོད་མ་ལག་བཏོད་ཐུབ་ཡོད།
འཁོར་འབྲེལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་ཁ་གསབ་བྱས་ནས་་་་་་་་
ལེགས་ཆའི་ཐོན་ལས་ཀྱི་ཚོགས་པ་སྟོབས་ཆེར་བཏང་ཞིང་།ཧུའུ་ནན་
གྱིས་གློག་སྐྱེལ་གློག་སྒྱུར་གྱི་ཐོན་ལས་ཚོགས་པའི་ཁེ་ལས་749སྐྱེད་་་་་་་
སྲིང་བྱས་པར་2023ལོར་གཉེར་སྐྱོང་ཡོང་འབབ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་་་་་་་་་་
2045བྱུང་བ་དང་། ཐོན་རྫས་མང་པོའི་ལག་རྩལ་གྱི་ཆུ་ཚད་དང་་་་་་་
ཁྲོམ་ར་བཟུང་ཚད་རྒྱལ་སྤྱིའི་མདུན་གྲལ་དུ་སླེབས་ཡོད།ཧུའུ་ནན་་་་་
ཞིང་ཆེན་གྱི་གློག་སྐྱེལ་གློག་སྒྱུར་ཐོན་ལས་ཚོགས་པ་སྐྱེད་སྲིང་དང་་་་་་་་
སྟོབས་ཆེར་གཏོང་བའི་སྐུལ་འདེད་སྒྲིག་གཞི་ཡིན་པའི་ཤང་ཡན་གློག་་
སྐྱེལ་གློག་སྒྱུར་ཐོན་ལས་ཞབས་ཞུ་ལྟེ་གནས་ཀྱིས་ཐོན་ལས་ཚོགས་པ་་་་
འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མཐིལ་རྟོགས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་་་་་་

ལམ་ཁ་གསལ་བཟོས་ནས།མིག་སྔའི་ཚོང་འགུགས་ཀྱི་གཙོ་གནད་དེ་་
ཟངས་སྐུད་རྩེ་གྲ་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་ཁེ་ལས་རིགས་4ནང་འདྲེན་བྱེད་
པའི་ཐད་བཞག་ཡོད།“ང་ཚོས་ཟངས་སྐུད་རྩེ་གྲ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཆ་་་་་་་་་
གློག་འབྱེད་ཟངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཚུལ་ལ་དམ་པོར་དམིགས་ནས་གནད་སྨིན་་
ཤུགས་འདོན་བྱས་པས་འདི་ལོ་འགོག་རྐྱེན་སེལ་བ་དང་ཞན་ཆ་སེལ་་་་
ཐུབ་རེ་ཡོད”ཅེས་ཞབས་ཞུ་ལྟེ་གནས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བ་ཡན་ཧྭ་ཧེང་
གིས་བཤད།
ལེགས་ལྡན་ཐོན་ལས་ཚོགས་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་སྟོབས་ཆེར་་་་་་་་
གཏོང་དགོས་སམ་ཞེ་ན།ཧུའུ་ནན་གྱིས་ལས་གྲྭའི་འཕྲུལ་ཆས་དང་་་་་
ལྕགས་ལམ་འགྲིམ་འགྲུལ་སོགས་སྔོན་ཐོན་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་་་་་་
ཚོགས་པར་དམིགས་ཏེ་ཚོགས་པ་ཁུལ་ཧྲིལ་པོའི་དྲ་རྒྱའི་རི་མོ་བཟོ་བ་་་
དང་། ཁེ་ལས་ཀྱི་མཛོད་དང་ཚོང་འགུགས་ཀྱི་རྩིས་ཐོ་སོགས་ནང་་་་་་་་
འདྲེན་བྱེད་རྩིས་བྱས་ནས་འཁོར་འབྲེལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་ཁ་
གསབ་བྱས་ནས་ཚོགས་པ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི“ཐབས་ལམ་ས་་་་་་་་
བཀྲ”འགོད་རྒྱུ་དེ་རེད།མིག་སྔར་ཧུའུ་ནན་གྱིས་ལས་གྲྭའི་འཕྲུལ་་་་་་་
ཆས་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྔོན་ཐོན་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་4
རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲན་རྩོད་ནུས་པ་ལྡན་པའི་འཛམ་གླིང་རིམ་པའི་སྔོན་ཐོན་
བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་པར་གཏོད་བཞིན་ཡོད།དེ་དང་་་་་་་་་་
ཆབས་ཅིག་སྔོན་ཐོན་གྱི་ནུས་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཆ་སོགས་ཐོན་ལས་ཚོགས་པ་ཆེ་་་
གྲས་དྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྔོན་ཐོན་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་པར་་་་
བསྐྲུན་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ནས་སྐས་རིམ་ཅན་དང་རིམ་པ་དབྱེ་་་་་
ནས་སྔོན་ཐོན་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་སྐྱེད་སྲིང་དང་སྟོབས་
ཆེར་གཏོང་བཞིན་ཡོད།
རེས་སྐོར་གསར་པའི་ཚན་རྩལ་གསར་བརྗེ་དང་ཐོན་ལས་གསར་
སྒྱུར་གྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་འོགསྲོལ་རྒྱུན་གྱི་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱིས་ཇི་་་་་་
ལྟར་བྱས་ནས་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་ལེགས་ཆ་གསར་པ་སྐྱེད་སྲིང་བྱེད་དགོས་
སམ་ཞེ་ན།ཧུའུ་ནན་གྱིས“རིག་ནུས་ཁེ་ལས་ཁྲིར་ཁྱབ་པའི”བྱ་སྤྱོད་་་
ཇུས་གཞི་བཏོན་ནས་གྲངས་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་དང་དངོས་ཚན་་་་་་་
དཔལ་འབྱོར་མཉམ་འདྲེས་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པར་སྐུལ་འདེད་བཏང་་་་
སྟེ་སྔོན་ཐོན་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་གྲངས་འཛིན་ཅན་དང་རིག་ནུས་་་་་
ཅན་གྱི་ཆུ་ཚད་གང་མགྱོགས་མཐོ་རུ་བཏང་ཡོད།2023ལོར་ཧུའུ་་་་་
ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་བཟོ་ལས་དྲ་སྦྲེལ་གྱི་ལས་སྟེགས་གཙོ་བོས་བཟོ་ལས་་་
སྒྲིག་ཆས་ཆ་ཚང་ཁྲི་955ལྷག་ཙམ་དང་སྦྲེལ་མཐུད་བྱས་པ་དང་།ཁེ་
ལས་ཁྲི་13.3དྲ་ཐོག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་ཁེ་ལས་ཁྲི་1.3ལས་སྟེགས་སུ་་་་
ཞུགས་པ། གྲངས་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བསྡོམས་འབོར་སྒོར་དུང་་་་
ཕྱུར་ཁྲི་1.7ལྷག་ཙམ་ཟིན་ཏེ་15%འཕར་ཡོད།
བསྡོམས་རྩིས་གྲངས་གཞི་ལས་མངོན་པར་གཞིགས་ན།ཧུའུ་་་་་་
ནན་གྱིས་རིམ་རྩིས་བརྒྱབ་ན་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྐྱང་
པའི་ཨང་དང་པོ་ལེན་པའི་དཔེ་སྟོན་ཁེ་ལས་དང་ཐོན་རྫས་ཁེ་ལས་48
ཡོད།2023ལོར་ཧུའུ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་གཞི་ཁྱོན་ཡན་གྱི་བཟོ་ལས་་་་
ཀྱི་རིན་ཐང་འཕར་མ་དུས་མཚུངས་ལས་5.1%འཕར་བ་དེ་རྒྱལ་་་་་་་་
ཡོངས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་འཕར་ཚད་ལས་བརྒྱ་ཆའི་གྲངས་0.5ཡིས་མཐོ་བ་
ཡོད་པ་དང་།ལེགས་ཆའི་ཐོན་ལས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་མགྱོགས་་
མྱུར་མང་དུ་ཕྱིན་ནས་སྒྲིག་ཆས་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་རིན་ཐང་་་་་་་་
འཕར་མ་དུས་མཚུངས་ལས་8.9%འཕར་ཡོད།འདི་ལོའི་ཟླ་བ་དང་
པོ་དང་གཉིས་པར་ཧུའུ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་གཞི་ཁྱོན་ཡན་གྱི་བཟོ་ལས་་་
ཀྱི་རིན་ཐང་འཕར་མ་དུས་མཚུངས་ལས་7%འཕར་བ་དེ་ན་ནིང་གི་་་
དུས་མཚུངས་ལས་བརྒྱ་ཆའི་གྲངས་1.2ཀྱིས་མཐོ་བ་ཡོད་པ་དང་།གཞི་
ཁྱོན་ཡན་གྱི་སྒྲིག་ཆས་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་9.5%འཕར་ཡོད།
（རིག་རྡོར་གྱིས་བསྒྱུར།བསོད་བདེ་གཞོན་པས་ཞུས）

ཧུའུ་ནན་གྱིས་ལེགས་ལྡན་ཐོན་ལས་འཕེལ་རྒྱས་མགྱོགས་སུ་བཏང་བ།

འདི་ག་ཚགས་པར་གྱི་གསར་འགོད་པ།ཝུའུ་ཆི་ཆང་དང་།ཡན་ཁེ།ཧྲེན་ཀྲི་ལིན།

འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་4
ཚེས་5ཉིན་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།ཉེ་ཆར།ཀྲུང་་
གོ་ཡང་བའི་བཟོ་ལས་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཟླ་
བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡང་བའི་བཟོ་་་་་་་
ལས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཁོར་རྒྱུག་གནས་ཚུལ་ཁྱབ་་་་་་་་་་་
བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད།གཞི་ཆེའི་སྡེབ་སྒྲིག་སྲིད་ཇུས་་་
ཀྱི་ཕན་འབྲས་རྒྱུན་མཐུད་ངང་ཐོན་པ་དང་ཆབས་ཅིགའཛད་རྫས་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྒུལ་་་་་་
ཤུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ནས་ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ཀྱི་དཔལ་་་་་་་་་
འབྱོར་འཁོར་རྒྱུག་མུ་མཐུད་ལེགས་སུ་ཕྱིན་པར་སྐུལ་་་་་་
ཁྲིད་ཐུབ་ཡོད།ཟླ་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་གཞི་་་་་་་་་
ཁྱོན་ཡན་གྱི་ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ཁེ་ལས་ཁྲི་13.38ཡན་་
ཟིན་པ་དང་ལས་གཉེར་ཡོང་འབབ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་ཁྲི་་་་་་་་
3.26ཟིན་པ་དེ་དུས་མཚུངས་ལས་4.1%འཕར་བ་་་་་་
དང་། ཁེ་སྤོགས་སྒོར་དུང་ཕྱུར་1973.8ཟིན་པ་དེ་་་་་་་
དུས་མཚུངས་ལས་26.9%འཕར་ཡོད་པ་རེད།
ཐོན་སྐྱེད་ཅུང་མགྱོགས་པོ་འཕར་ཞིང་།ཟླ་བ་དང་་
པོ་དང་གཉིས་པར་གཞི་ཁྱོན་ཡན་གྱི་ཡང་བའི་བཟོ་་་་་་་་་
ལས་ཀྱི་འཕར་ཐང་དུས་མཚུངས་ལས་6.7%འཕར་བ་
དང་། འཕར་ཚད་ན་ནིང་གི་ལོ་མཇུག་ལས་བརྒྱ་ཆའི་་་་
གྲངས་4.9མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཡོད།རྒྱལ་ཁབ་བསྡོམས་རྩིས་་་
ཅུས་ཀྱིས་བསྡོམས་རྩིས་བརྒྱབ་པའི་ཡང་བའི་བཟོ་ལས་་
ཀྱི་ཐོན་རྫས་གཙོ་བོ་རིགས་91ནང་ཐོན་རྫས་རིགས་75
འཕར་ནས་འཕར་ཚད་82.4%ཟིན་ཡོད།དེའི་ནང་་་
ཤོག་བཟོ་དང་།སྤོས་འགྱིག་ཐོན་རྫས།ཁྱིམ་སྤྱོད་གློག་
ཆས། ཁྱིམ་ཆས་སོགས་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་འཕར་་
ཐང་འཕར་ཚད་10%ཡན་ཟིན་ཡོད།
ཁེ་སྤོགས་རྒྱུན་མཐུད་ངང་ལེགས་སུ་ཕྱིན་ཞིང་།

ཟླ་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་གཞི་ཁྱོན་ཡན་གྱི་ཡང་་་་་་་་
བའི་བཟོ་ལས་ཁེ་ལས་ཀྱི་ལས་གཉེར་ཡོང་འབབ་ཀྱི་ཁེ་་་་
སྤོགས་ཐོབ་ཚད་6.1%ཟིན་པ་དེ་དུས་མཚུངས་ལས་་་་་
བརྒྱ་ཆའི་གྲངས་1.1འཕར་བ་དང་།དེ་གཞི་ཁྱོན་ཡན་
གྱི་བཟོ་ལས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་གྲངས་1.4ལས་མཐོ་བ་དང་་་་་
བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་གྲངས་2.4ལས་མཐོ་་
བ་ཡོད་པ་རེད།
ཁྲོམ་ར་བརྟན་པོའི་ངང་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་།ཟླ་་
བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ཀྱི་ཚོང་་་་
ཟོག་རིགས་11གི་སིལ་ཚོང་དངུལ་འབོར་སྒོར་དུང་་་་་་་་
ཕྱུར་ཁྲི་1.3ཉེ་བ་ཟིན་པ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཛད་རྫས་་་་
སིལ་ཚོང་དངུལ་འབོར་གྱི་15.9%བཟུང་བ་དེ་དུས་་་་་་
མཚུངས་ལས་5.2%འཕར་ཡོད།
ཟླ་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་གཞི་ཁྱོན་ཡན་གྱི་་་་་་་
ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ཁེ་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་གཏོང་ཚོང་ཟོག་་་་་་་་་
རྩིས་སྤྲོད་ཀྱི་རིན་ཐང་3.5%འཕར་ཡོད་པ་རེད།ཤོག་་་
བཟོ་དང་།ཁྱིམ་སྤྱོད་གློག་ཆས།གློག་སྒྲོན།སྤོས་་་་་་་་་་
འགྱིགཁྱིམ་ཆས།རྩེད་ཆས་སོགས་ལས་རིགས་ཀྱི་་་་་་་་
ཕྱིར་གཏོང་ཚོང་ཟོག་རྩིས་སྤྲོད་ཀྱི་རིན་ཐང་གྲངས་་་་་་་་་་
གནས་གཉིས་འཕར་རྒྱུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཐུབ་ཡོད།
ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ཀྱི་ལས་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱིར་་་་
གཏོང་བྱེད་ཚད་ཨ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་1444.7ཟིན་པ་་་་་་་་
དང་ཕྱིར་གཏོང་གྲངས་འབོར་17.4%འཕར་ཡོད།
ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ཀྱི་ལས་རིགས་ཆེ་གྲས་21ཁྲོད་ལས་་
རིགས་17གྱི་ཕྱིར་གཏོང་གྲངས་འབོར་དུས་མཚུངས་་་་་
ལས་འཕར་བའི་ནང་ལས་རིགས་15ཡི་ཕྱིར་གཏོང་་་་་་་་
འཕར་ཚད་10%ཡན་ཟིན་ཡོད་པ་རེད།
（པ་ཕན་གྱིས་བསྒྱུར།ལྷག་ཚེས་ཞུས）

ཟླ་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་གཞི་ཁྱོན་ཡན་གྱི་ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ཁེ་ལས་ཀྱི་ཁེ་སྤོགས་དུས་མཚུངས་ལས་26.9%འཕར་བ།
ཡང་བའི་བཟོ་ལས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཁོར་རྒྱུག་མུ་མཐུད་ལེགས་པ།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྡུས་སྣ་མང་
འགྲིམ་འགྲུལ་དྲ་བའི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་་
ཞིག་ཡིན་པའི་འབྲི་ཆུའི་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་་
གཞི་ཁྱོན་2005ལོ་ནས་བཟུང་འཛམ་་་
གླིང་གི་ནང་ཁུལ་ཆུ་བོ་དང་པོར་སླེབས་
ཤིང་།ལོ་རེར་འབྲི་ཆུའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་་་་་་་
ཐད་ཀར་ལེགས་སྐྱེས་ཕུལ་ཚད་སྒོར་་་་་་་
དུང་ཕྱུར་1200ཡན་ཟིན་ཡོད།ཚོང་་་
ཟོག་གྲུ་གཟིངས་དག་ཕར་འགྲོ་ཚུར་་་་་་་
འོང་གི་བྲེལ་འཚུབ་ཆེ་བའི་ཉམས་་་་་་་་་་
བཟང་ཁྲོད་འབྲི་ཆུའི་ཆུ་ལམ་ཡག་པོ་དེ་
རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་བགྲོད་ལམ་གལ་་་་་་
ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།
འདི་ནི་ཟླ་4ཚེས་5ཉིན་ཚོང་ཟོག་་
གྲུ་གཟིངས་དག་འབྲི་ཆུའི་བགྲོད་ལམ་་་
ཨན་ཧུའེ་ཞིང་ཆེན་ཝུའུ་ཧུའུ་གྲོང་ཁྱེར་་
ཧྥན་ཁྲང་ཆུས་ཏི་ཀང་དུམ་བུར་སྐྱོད་་་་་་
བཞིན་པ།

འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་4ཚེས་་
6ཉིན་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།གསར་འགོད་པར་་་་
འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་པུའུ་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར།
རང་རྒྱལ་དུ་ལོ་འདིའི་ནང་གྲོང་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལག་ཁྱེར་་་
དང་། རྒྱལ་སྒྲོལ་ལམ་ཡིགཕྱི་རྒྱལ་བ་ཡུན་རིང་གནས་་་་
སྡོད་ཐོབ་ཐང་ལག་ཁྱེར་སོགས་རང་མིང་འགོད་པའི་་་་་་་་་
ལག་ཁྱེར་སྤྱད་དེ་དྲ་ཐོག་ནས་འགྲུལ་པའི་གློག་རྡུལ་སྤ་སེ་་
ཉོ་རྒྱུ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མངོན་འགྱུར་ཐུབ་རྒྱུ་རེད།
ཉེ་ཆར།འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་པུས་བཀྲམ་་་་་་་་་
པའི་2024ལོའི་འགྲོ་ལམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་གློག་རྡུལ་སྤ་སེ་་་་་་་
གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་ཐུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་་་་་་་་

དོན་ཇུས་གཞི་ཞིག་ནང་འདི་ལོའི་ཟླ་10པའི་ཟླ་མཇུག་་་་་
གོང་།ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་་་་་་་་་
གཙོ་གཉེར་སྡེ་ཚན་ཁག་གིས་འགྲོ་ལམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་གློག་་་་
རྡུལ་སྤ་སེ་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་ཐུབ་པར་བྱེད་་་་་་་
པའི་དམིགས་ཚད་ལ་གཞིགས་ཏེ།གྲོང་མིའི་ཐོབ་ཐང་་་་་
ལག་ཁྱེར་དང་།རྒྱལ་སྒྲོལ་ལམ་ཡིགཕྱི་རྒྱལ་བ་ཡུན་་་་་་་་
རིང་གནས་སྡོད་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལག་ཁྱེར།ཤང་་་་་་་་་
ཀང་དང་།ཨའོ་མོན།ཐའེ་དབན་བཅས་ཀྱི་གྲོང་མིའི་་་་
གནས་སྡོད་ལག་ཁྱེར།ཤང་ཀང་དང་ཨའོ་མོན་གྱི་གྲོང་་་་
མིའི་སྐམ་ས་ཆེ་མོའི་འགྲོ་སྐྱོད་ལག་ཁྱེར།ཐའེ་དབན་གྱི་་་
གྲོང་མིའི་སྐམ་ས་ཆེ་མོའི་འགྲོ་སྐྱོད་ལག་ཁྱེར་སོགས་རང་་་

མིང་འགོད་པའི་ལག་ཁྱེར་སྤྱད་དེ་དྲ་ཐོག་ནས་འགྲུལ་་་་་་་་
པའི་གློག་རྡུལ་སྤ་སེ་ཉོ་རྒྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱ་རྒྱུ་དང་ཆབས་་་་་་
ཅིགརང་མིང་འགོད་ལམ་དོ་དམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་པ་་་་
ཡན་གྱི་རླངས་འཁོར་འགྲུལ་སྐྱེལ་བབས་ཚུགས་དང་་་་་་་་་་
གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་འགྲུལ་སྐྱེལ་ལམ་ཐིག་གི་འགྲུལ་་་་་
པའི་གློག་རྡུལ་སྤ་སེ་ཁྱབ་ཚད་99%ཡན་ཟིན་པ་དང་་་་་་་
ཞིང་ཆེན་དབར་དང་གྲོང་ཁྱེར་དབར་གྱི་ལམ་ཐིག་གི་་་་་་་་
འགྲུལ་པའི་གློག་རྡུལ་སྤ་སེ་ཁྱབ་ཚད་95%ཡན་ཟིན་པ་་་་
བྱ་རྒྱུ་རེད།
འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་པུའི་འབྲེལ་ཡོད་འགན་་་་་
འཁུར་བས། གཞི་གྲངས་མཐིལ་རྟོགས་གྲལ་བཤེར་་་་་་་་་་་
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བྱས་ཏེ་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་འགྲིམ་་་་་་་་་
འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་གཙོ་གཉེར་སྡེ་ཚན་ཁག་གིས་ཁོངས་་་་་
གཏོགས་ཁུལ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་རླངས་འཁོར་་་་
འགྲུལ་སྐྱེལ་བབས་ཚུགས་དང་།
(པར་ངོས་གཉིས་པར་གཟིགས)

འདི་ལོ་རང་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་ལམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་གློག་རྡུལ་སྤ་སེ་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ཁྱབ་རྒྱུ་ཡིན་པ།